The Whispers
A Journal of Tribal Life, Literatures and Cultures
Published by Sanskruti Kendra, Sundargarh, Odisha, India
Volume I, Issue I, August 2024

10.5281/zenodo.13737447

<u>ରାଜ୍‌ବାଟୀର୍ କଥା</u>

ସୁନ୍ ରେ ଭାଇ ମୋର୍, ମୋର୍ ମନର୍ ବଥା

ମୁଇଁ କାଏଁ କର୍‌ବି, କେନ୍ତା କର୍‌ବି

ତୁଇ ଟିକେ ମତେ ବତା ।

ଗଲା ହପ୍ତା ଦିନେ ମୁଇଁ ସୁନ୍ଦର୍‌ଗଡ଼୍ ବୁଲି ଆଏଲି

ଚାରି ଆଡ଼େ ବୁଲି ଦେଲି ନିଜର୍ ଗୁଡ଼େ ଚାଲି ଚାଲି ।

ସୁନ୍ଦର୍ ସୁନ୍ଦର୍ ଘର ଦୁଆର୍ ସବୁଆଡ଼େ ଭରା

ଗହଗହ ସହର୍ ଭିତ୍‌ରେ ନାଇ ଲାଗେନ ଖରା ।

ସଡ଼କ୍ ଉପ୍‌ରେ ଠାନେ ଠାନେ ଲାଗି ରହିଛେ ଛକ୍

ଛକେ ଛକେ କିନ୍ଦ୍‌ରି କିନ୍ଦ୍‌ରି ଯିବୁ ଲକ୍-ଠକ୍ ।

ଇନେ ଦୁକାନ୍ ସେନେ ଅଫିସ୍ ସବୁ ନିଜର୍ ଠାନେ

ଡାକ୍ତର୍‌ଖାନାନୁ ଜିଲ୍ଲାପାଲ୍ ବଙ୍ଗ୍‌ଲା ସବୁ କଥା ନୁକୋ ମାନେ ।

ଦେଖିଦୁଖା ସାରି ରାଜ୍‌ବାଟୀ ଯାଇ ଡୁଙ୍ଗି ଆସ୍‌ଲି କହ,

ସେଇଠାନୁ ତ ମୋର୍ ଇ ଦସା, କାଏଁ କର୍‌ବି ମୁଇଁ କହ ।

\- - - - -

କାଏଁ କହ୍‌ବି ରେ ଭାଇ, ମୋର୍ ମନେ ଅଛେ

ଆଘର୍ ଦିନ୍‌ମାନର୍ କଥା !

ଅଙ୍କାବଙ୍କା ଇବ୍ ନଦୀର୍, ବୁଦ୍‌ବୁଦିଆ ପାଏନ୍ ଥି

ବୁଡ଼ି ବୁଡ଼ି, ଭାସି ଭାସି,

ରାଜ୍‌ମହଲର୍ ଛାଏଁ ଟା,

ନିତି ଧୁଉଥିଲା ତାର୍ ମଥା !

ଉପର୍ ପଟୁ ବହି ବହି ନଦୀ ଧାରର୍ ପାଏନ୍

ଜଙ୍ଗଲ୍ ପାହାଡ୍ ବାଟେ ଆସୁ ଆସୁ

ଗରୀବ୍ ଦୁଃଖୀ ଆଦିବାସୀମନ୍‌କର୍

ଦେଁହେ ପିଠି ଘସୁ ଘସୁ

କେତେ କେତେ ଦୁଃଖୀ ମନ୍‌କର୍ ଦୁଃଖ୍‌ତାପ୍ ଧୁଇ,

ଦୁଃଖୀ ଜୀବନ୍ କେ ବାଟେ ବାଟେ ଶୀତଲ୍ ସୁନ୍ଦର୍ କରି

ସୁଆଡିହିର୍ ସଇତାନୀ ଦର୍‌ହର୍ ଖଁଡ଼ି ଥି

କିନ୍ଦ୍‌ରି କିନ୍ଦ୍‌ରି ଭଉଁରୀ ଖାଇ

ହୋଇ ଯାଉଥାଏ ଅଥା ।

ଦର୍‌ହର୍ କଲା କଲା ଅତଲ୍ ପାଏନ୍ ଭିତ୍‌ରେ

ଜିଆ ମାଗୁର୍, ଟେଙ୍ଗ୍‌ନି ଭାକୁର୍

ମାଛ୍ ଥିଲେ କେତେ କେତେ ।

ପହ୍‌ରେ ବେଲ୍ ହେଲାନୁ ରାନୀ ମାଁ ଯେତେବେଲେ

ଘାଟ୍‌କେ ଚାଲି ଆସୁଥିଲେ ଗାଧ୍‌ବାର୍ ଲାଗି

ରାଜ୍‌ବାଟୀର୍ ପରିଚାରିକା ମେଲେ,

ତାଙ୍କର୍ ଦିହର୍ ମଏଲ୍ ଖାଏବାର୍ ଲାଗି

ବାହ୍‌ରି ପଡୁଥିଲେ ଗୋ ହଡ୍‌ବଡ଼ାତେ

ଚଟ୍ଟାନ୍ ଖୋଲେ ଲୁକି ରହୁଥିଲେ ଯେତେ,

ମାଛ୍ ଝୁଥାଝୁଥା ।

ନଗର୍ ବେଢ଼ାର୍ ଦି ମୁଡ଼େ ଥିଲେ

ଜୁଡ଼େ ସୁନ୍ଦର୍ ରାଜ୍‌ବାଟୀ;

ଗୁଟେ ପୁର୍‌ନା, ଗୁଟେ ନୂଆଁ

କେଡ଼େ ଶାନ୍ ଶୌକତ୍ ତାଙ୍କର୍,

କେଡ଼େ ପରିପାଟୀ !

ଦେଖି ଦେଲେ ଛାଏଁ ଛାଏଁ

ଉଦୁଥିଲା ମୁଡ଼େ ଆଦର୍

ଅଜବ୍ ଭାବ୍‌ନାଥି ଦେହେଁ

ଶିହ୍‌ରି ଉଠୁଥିଲା

ସୁନି ନାମ୍ ଭବାନୀଶଙ୍କର୍ ।

– – – – –

ଇବ୍ ନଦୀ ଯେନ୍ ଠାନେ ବଙ୍କେଇ ପଡ଼ିଥିଲା

କୁଲେ କୁଲେ ସୁନ୍ଦର୍ ସବୁଜ୍ ସାଜ୍ ପିନ୍ଧିଥିଲା

ସେହିଠାନେ ବନିଥିଲା ଗାଙ୍ଗ୍‌ପୁରର୍ ରାଜ୍‌ବାଟୀ

କୁନ୍‌ହା-କୁଚି ସବୁ ଦିଗେ ଶୋଭା ଯାଉଥିଲା ଫୁଟି ।

ହେଥିର୍ ଲାଗି ତ ନିଜର୍ ଆଘର୍ ନାମ୍ ଛାଡ଼ି

ସୁଆଡିହ୍ ନୁ ସୁନ୍ଦର୍‌ଗଢ଼୍ ନାମ ଯାଇଥିଲା ପଡ଼ି ।

ବେଢ଼ା ଭିତ୍‌ରର୍ ଅଗ୍‌ନା ଟା ବି ଥିଲା କେଡ଼େ ମନ୍‌ଲୋଭା

ଇଆଡ଼େ ମନ୍ଦିର୍, ସିଆଡ଼େ ମନ୍ଦିର, ମଝି ଥି ଆମ୍ବିକ୍ ଶୋଭା ।

ଢଂ ଢଂ ବାଜୁଥାଏ ରାଜ୍‌ବାଟିଆ ଘଂଟା,

ତାରି ଅନୁସାରେ ହେଉଥାଏ କାମ୍ କାଜର୍ ବଦ୍‌ଲା-ବଂଟା ।

ପାହାଡ଼୍ ଉପ୍‌ରେ ଟାଁକି ଗୁଟେ ରାନୀ ବନେଇ ଥିଲେ ଦେଖ

ରାଜ୍‌ବାଟୀକେ ପାଏନ୍ ଆନିଥିଲେ ତାଙ୍କର୍ ଠାନୁ ଟିକେ ଶିଖ ।

କାହିଁ ପାଏବ ଏଖନ୍, ରାଜ୍‌ବାଟୀ ଠାନର୍, ସେ ଅପରୂପ୍ ଶୋଭା
ଗଡ଼୍ ଭିତ୍‌ରେ ପରେ, କାହିର୍ ଜାହିର୍ ଘର୍, ଭରିଛେ ରୁମୁକ୍‌ରୁମ୍ପା ।
ବିକିବୁକା ଖାଇଗଲେ ଗୋ ବିତା ବିତା ଭୂଇଁ ମାଟି
କାହିଁ ପାଏବ ସେନେ ଆଉ ଆଗରର୍ ରାଜ୍‌ବାଟୀ ।
ରାଜ୍ ରାଜୁଡ଼ା ଲୋକ୍‌ମନ୍‌କର୍ ତ ଦସା କାଏଁ କଏହ୍‌ବ
କହି ବସ୍‌ଲେ ତମେ ନିହ୍‌ଲେ କାନ୍ଦିକୁନ୍ଦା ନି ପକାବ ?
ନୁକୋ ଥାନ୍ତ୍ ରଜା ରାନୀ ତାଙ୍କର୍ ରାଜ୍ ମହଲେ
ତାଙ୍କର୍ ଯେତେ ଖାନ୍‌ଦାନୀ ଅଛନ୍, ରହୁଥାନ୍ ସଭେଁ ଭଲେ
ଦିନ୍ ଥିଲା ତାଙ୍କର୍ ନାମେ ହାମେ ସଭେଁ ଖୁସି ଥିଲୁଁ
ଜାନୁ କି ନି ଜାନୁ ତାଙ୍କେ, ତାଙ୍କର୍ ନାମ୍ ରଟୁଥିଲୁଁ
ମରି ହଜି ଗଲେ କେନ୍‌ନେ, ତାଙ୍କର୍ ଅତା ପତା ନି ନ
ନାମ୍ ଟିକେ ଯାହା ରହି ଯାଇଛେ, ରାଇଜର୍ ଇନ ସେନ ।
ଥିବେ କେନ୍‌ନେ ଘର୍ ଦୁଆର୍ କରି, ଭିତ୍‌ରେ କି ବାହ୍‌ରେ
କାଏଁ କର୍‌ତେ ନିହ୍‌ଲେ ଆଉ, ତାଙ୍କର୍ ରାଜପଦ୍ ଗଲା ପରେ ?
ଭଲେ ଥାନ୍ତ୍ ସୁଖେ ଥାନ୍ତ୍, ଯେନ୍‌ନେ ଭି ଅଛନ୍ ସେମାନେ
ହେଇମନେ ତ ମାଲିକ୍ ବନି କରି, ନାମ୍ ରଖିଥିଲେ ଦିନେ ।

ଇଗ୍ନାସିଉସ୍ ସରେଙ୍ଗ୍